

Prague, 5 June 2020

Ref. No. MZDR 20599/2020-
7/MIN/KAN

MZDRX01AK71P

PROTECTIVE MEASURE

The Ministry of Health, as the competent administrative authority pursuant to Section 80(1)(g) of Act No. 258/2000 Coll., on Public Health Protection and amending certain related acts, as amended (hereinafter referred to as "Act No258/2000 Coll."), **orders**, proceeding pursuant to Section 68(1) of Act No. 258/2000 Coll., the following protective measures to protect against the contagion of the COVID-19 disease caused by the novel SARS-CoV-2 coronavirus:

I.

Effective from 12:00 p.m. on 5 June 2020 until 11:59 a.m. on 14 June 2020,

I. it orders

1. the prohibition of entry into the Czech Republic for all foreigners, who did not have temporary residence for over 90 days or permanent residence in the Czech Republic as at 12 March 2020; this does not apply to:
 - a) family members pursuant to Section 15a(1) of Act No. 326/1999 Coll., on the Residency of Foreigners in the Czech Republic and on the amendment of certain laws, as amended, citizens of the Czech Republic or citizens of the European Union with a domicile in the Czech Republic,
 - b) citizens of the European Union and foreigners with residency permits in the European Union who are transiting across the Czech Republic in order to travel home, and have a note issued by the diplomatic mission for this purpose (transit and repatriation),
 - c) if the entry of these foreigners is in the interest of the Czech Republic,
 - d) to cross-border workers, pupils and students who regularly and repeatedly cross the state border of the Czech Republic and a neighboring country for the purpose of work or education in the Czech Republic, and who submit medical confirmation on having passed a test under the conditions set forth in paragraph 9,
 - e) workers in international forwarding,
 - f) workers in critical infrastructure servicing,
 - g) diplomats and officials of international organizations registered with the Ministry of Foreign Affairs,

- h) in urgent extraordinary situations,
- i) to citizens of the European Union and citizens that have been granted the position of long-term residency in another European Union member state, who enter the Czech Republic for more than 72 hours for the purpose of performing economic activity or visiting a person with whom they have provable family relationships, including permanent partnership, if they prove the address at which they will be staying and submit medical confirmation of taking a test pursuant to paragraph III/1;
- j) citizens of the European Union who enter the Czech Republic for the purpose of performing economic activity or university studies, provided they submit confirmation of having passed a test pursuant to paragraph III/1,
- k) to workers in food production, who were issued a visa valid from 11 May 2020, and to seasonal workers if they submit confirmation of having passed a test pursuant to paragraph III/2,
- l) essential and scientific workers who were issued a visa with validity starting from 11 May 2020, and their family members accompanying them who were issued a visa from 11 May 2020, provided they submit confirmation of having passed a test pursuant to paragraph III/2,
- m) healthcare and social service workers who were issued a visa with validity starting from 11 May 2020, and their family members accompanying them who were issued a visa from 11 May 2020, provided they submit confirmation of having passed a test pursuant to paragraph III/2,
- n) holders of a long-term visa for the purpose of collecting their residency permit, provided they submit confirmation of having passed a test pursuant to paragraph III/2,
- o) spouses and minor children of foreigners with permitted long-term or permanent residence in the Czech Republic, who were issued a long-term visa, provided they submit confirmation of having passed a test pursuant to paragraph III/2.
- p) European Union citizens with issued confirmation of temporary residence or permanent residence in Hungary, the Federal Republic of Germany, Austria or the Slovak Republic and foreigners with granted long-term residency status in these countries, who cross the state border between the Czech Republic and the Federal Republic of Germany, Austria and the Slovak Republic,

if the reason for entry is substantiated by the appropriate document;

2. all the persons who enter the Czech Republic pursuant to paragraphs 1(a) through (h) shall report this fact to the regional public health authority based on their place of residence or reported dwelling via telephone or other means of remote access immediately after entering the Czech Republic; this does not apply to the persons specified in paragraph 1
 - a) (a), if they submit confirmation of having passed a test pursuant to paragraph III/1; family members who were issued a short-term visa will submit a confirmation pursuant to paragraph III/2

- b) (b) and (h), if the duration of their stay in the Czech Republic is no more than 24 hours or if they submit medical confirmation of having passed a test pursuant to paragraph III/1,
 - c) (c), (e), (f) and (g), if the duration of their stay in the Czech Republic is no more than 14 days or if they submit medical confirmation of having passed a test pursuant to paragraph III/1,
 - d) d), if they submit medical confirmation of taking a test which meets the conditions specified in paragraph 9; this confirmation need not be submitted by employees of healthcare and social services, basic integrated rescue system components, or workers of critical infrastructure entities, if the duration of their stay in the Czech Republic is no more than 14 days; this confirmation of taking a test also need not be submitted by farmers working immediately over the border, foresters, hunters and fisherman when performing work immediately over the border, if the duration of their stay in the Czech Republic is no more than 24 hours,
3. all citizens of the Czech Republic and foreigners with temporary residence for over 90 days or permanent residence in the Czech Republic, who do not submit medical confirmation of passing a test pursuant to paragraph III/1 when entering the Czech Republic, shall report this fact to the regional hygienic station based on their place of residence or reported dwelling via telephone or other means of remote access immediately after entering the Czech Republic; this does not apply to the persons who prove by means of the appropriate document that
- a) they regularly cross the state border for the purpose of work or education, if they submit a medical confirmation of having passed a test which meets the conditions specified in paragraph 9; this confirmation need not be submitted by employees of healthcare and social services, basic integrated rescue system components, or workers of critical infrastructure entities who submit a letter from the diplomatic mission of the target country that these are healthcare, social services, basic integrated rescue system components or critical infrastructure entities, and if measures were adopted at the place of work to prevent the spread of the SARS CoV-2 coronavirus, in particular the obligation to wear protective respiratory equipment, if the period of travel abroad was no more than 14 days,
 - b) they travelled abroad in an urgent extraordinary situation, if the period of travel abroad was no more than 24 hours,
 - c) if they travelled abroad as employees in international transport, as employees of critical infrastructure maintenance, diplomats or officials of international organizations, provided the period of travel abroad was no more than 14 days; critical infrastructure maintenance abroad for these purposes must include a note from the diplomatic mission in the target country,
 - d) they work as farmers in the immediate border area, or as forest wardens, hunters and fisherman working in the immediate border area, provided the period of travel abroad was no more than 24 hours,
 - e) they travelled abroad for the purpose of performing economic activity, if the period of travel abroad was no more than 72 hours and they are not cross-border workers pursuant to letter (a),

- f) they are citizens of the Czech Republic, citizens of the European Union with temporary residence for over 90 days or permanent residence in the Czech Republic, or foreigners with granted long-term residency status in the Czech Republic, who

have returned from a stay only in Hungary, the Federal Republic of Germany, Austria or the Slovak Republic via the state border between the Czech Republic and Federal Republic of Germany, Austria or the Slovak Republic,
 - g) are citizens of the Czech Republic who prove that they have a place of residence in Hungary, the Federal Republic of Germany, Austria or the Slovak Republic and left Hungary, the Federal Republic of Germany, Austria or the Slovak Republic via the state border between the Czech Republic and the Federal Republic of Germany, Austria and the Slovak Republic;
4. regional public health authorities, to impose the necessary quarantine measures on persons who report their entry into the Czech Republic pursuant to paragraphs 2 and 3, and do not submit confirmation of having taken a test pursuant to paragraphs 2 and 3 to the locally competent regional public health authority even within 72 hours of entering the Czech Republic, and if the test proved the presence of SARS CoV-2, to decide about isolation pursuant to Section 64(1) in conjunction with Section 2(6) and (7) of Act No. 258/2000 Coll., on the Protection of Public Health and on the amendment of certain related laws, as amended;
 5. all persons who report entry to the Czech Republic pursuant to paragraphs 2 and 3, to undergo a RT-PCR test for the presence of SARS CoV-2 immediately and to submit confirmation of having taken this test to the locally competent regional public health authority pursuant to paragraph III/1 at latest within 72 hours from entering the Czech Republic, unless the public health protection authorities decided on other quarantine measures pursuant to Act No. 258/2000 Coll. and the duration of these measures in the individual cases of persons in the category of interest of the Czech Republic, critical infrastructure maintenance, diplomats and officials of international organizations, or urgent extraordinary situations; if the person does not submit medical confirmation of taking a test pursuant to paragraph III/1, the regional public health authority will proceed pursuant to paragraph 4;
 6. all persons who entered the Czech Republic from 12:00 a.m. on 26 May 2020,
 - a) to report the incidence of any symptoms of an early infectious disease (in particular elevated temperature, cough, shortness of breath, digestive problems, loss of smell, overall weakness or other symptoms) immediately, via telephone or any other means of remote access, to the healthcare provider with whom they are registered in the discipline of general medicine or general pediatric medicine or, if they are not registered with any provider, to any provider in the discipline of general medicine or general pediatric medicine,
 - b) to undergo examinations for symptoms of an infectious disease when crossing the state border, and if the symptoms of an infectious disease are detected, to provide the necessary cooperation to healthcare workers in conducting the taking of a biological sample in order to determine the presence of the COVID-19 disease;
 7. all entities who hire foreigners for the purpose of economic activity pursuant to the exception under paragraph I/1(j) through (n) will ensure for these foreigners
 - a) accommodation for the entire duration of their stay in the Czech Republic,

- b) medical care or a registered healthcare service provider for the entire duration of their stay in the Czech Republic, including payment for medical care, if not arranged otherwise,
 - c) their transport from the state border to the place of accommodation and for a period of 14 days from entry into the Czech Republic, transport between the place of accommodation and workplace, whereas the foreigner cannot use public transit to travel to and from work,
 - d) return to their country of origin if they lose their employment in the Czech Republic;
8. all the persons pursuant to paragraph I/1(i) through (n), whose entry is considered essential, may exceptionally be allowed to enter the Czech Republic even without submitting confirmation of having taken the test ; this necessity is confirmed by the minister responsible for the given sector; these persons are obliged to take the RT-PCR test for the presence of SARS CoV-2 within 72 hours of entering the Czech Republic and must submit confirmation of having taken the test pursuant to paragraph III/1 to the locally competent regional public health authority;
9. cross-border workers, pupils and students who submit confirmation of having taken a test upon crossing the state border, to submit confirmation of having taken a test pursuant to paragraph III/1 when crossing the state border to the Czech Republic for the first time, if these are persons pursuant to paragraph I/3(a), or during such crossing of the state border into the Czech Republic which occurs within 72 hours of the first crossing, if these are persons pursuant to paragraph I/1(d), and subsequently during every next crossing of the state border to the Czech Republic which occurs after 30 days after submitting medical confirmation of having taken a test pursuant to paragraph III/1, to submit medical confirmation of having taken a test pursuant to paragraph III/1 which is no more than 4 days old;
10. suspension of the acceptance of applications for visas and temporary and permanent residence at the diplomatic missions of the Czech Republic, with the exception of applications for:
- a) short-term visas, if the purpose of the stay is specified in paragraph I(a), (c), (e), (f), (g), (h), (k) and (m),
 - b) long-term visas for the purpose of seasonal employment,
 - c) extraordinary work visas,
 - d) temporary residence if filed by foreigners included in the government Program for essential and scientific workers,
 - e) temporary residence filed by foreigners included in the government Program of qualified employees, if they perform healthcare professions or work in social services, in agriculture or the food industry,
 - f) temporary residence filed by citizens included in the government Program for highly qualified workers,
 - g) long-term residency permits for the purpose of scientific research and applications

for a residency permit for over 90 days for the spouses and minor children of scientific workers,

- h) long-term visas and long-term residency permits for the purpose of study or other educational activity,
- i) long-term or permanent residence permits for the purpose of joint family cohabitation in the country and applications for long-term visas for family purposes, in the case of spouses or minor children of a foreigner with a long-term or permanent residence permit in the Czech Republic,
- j) issuing of long-term visas for the purpose of taking over a residence permit in the Czech Republic;

these exceptions apply only for visa and temporary residence applications at the diplomatic missions of the Czech Republic in countries whose measures implemented in reaction to the COVID-19 pandemic allow the acceptance of such applications; the Ministry of Foreign Affairs will publish a list of these countries via means enabling remote access;

11. interrupt all procedures regarding residence permit applications for over 90 days filed at the diplomatic missions of the Czech Republic, except for procedures about applications submitted at the diplomatic missions of the Czech Republic in countries whose measures implemented in reaction to the COVID-19 pandemic allow the performance of steps within the procedure; the Ministry of Foreign Affairs will publish a list of these countries via means enabling remote access;

II. prohibits

all persons who enter the Czech Republic and who were not ordered into quarantine pursuant to paragraph I/4, with the exception of the persons set forth in paragraph I/3(f) through (g), and the persons specified in paragraph I/1(i) through (o), from moving freely about the Czech Republic for the duration of their stay in the Czech Republic, for a period of maximally 14 days from entering the Czech Republic, except for:

- a) travel to work and movement as a part of performing work, and travel to perform business or similar activities and movement as a part of performing this activity,
- b) travel required to arrange essential life needs, to ensure child care, to ensure pet care, to use the necessary financial and postal services, and to refuel,
- c) travel to healthcare facilities and social services facilities,
- d) travel to take care of urgent official matters,
- e) travel back to one's home;
- f) funerals;

III. stipulates

1. that the medical confirmation of having passed a test refers to a confirmation issued by a physician or public health protection authority that a RT-PCR test for the presence of SARS-CoV-2 was conducted with a negative result, which is no more than 4 days old; the person procures the test at his/her own expense;
2. that the confirmation of having taken a test refers to the medical confirmation of having taken a test pursuant to paragraph 1, together with confirmation issued by the respective laboratory stating that a RT-PCR test for the presence of SARS CoV-2 was performed with a negative result, which is no more than 4 days old; the confirmation must contain data based on which the type of test, its age, the laboratory which performed the test and the fact that it actually issued the confirmation can be determined;
3. that an urgent extraordinary situation pursuant to paragraph I/1(h) refers to
 - a) the cross-border passage of members of the integrated rescue system, including mountain rescue and other components of the integrated rescue system,
 - b) the transport of blood, bone marrow and other biological material by collection teams, transport and passage by ambulance or funeral service vehicle,
 - c) need to provide healthcare services,
 - d) fulfillment of obligations imposed by the court, travel based on a subpoena from a state authority, execution of a court decision, or other official acts or use of necessary financial and postal services,
 - e) picking up or dropping off of family members from or to abroad, including cars at airports,
 - f) essential care for close family members who are unable to take care of themselves, exercising of rights, care for minors or contact with them and ensuring the necessary care for animals,
 - g) participation at funerals or weddings,
 - h) other humanitarian situations.

II.

Effective from 12:00 p.m. on 5 June 2020, the protective measure of the Ministry of Health Ref. No. MZDR 20599/2020-6/MIN/KAN, of 3 May 2020 is repealed.

III

This protective measures comes into effect on the date it is issued.

Odůvodnění:

Epidemie je zvýšený výskyt nemoci, který je geograficky a časově omezen. Při epidemii infekčního onemocnění dochází zpravidla k prudkému nárůstu počtu onemocnění v čase, kdy nemocnost dosahuje hodnot vyšších, než je běžná sporadická nemocnost. Hodnoty nemocnosti, při kterých dochází již k epidemickému šíření (tzv. epidemický práh) jsou různé

a liší se podle nemoci. U některých nemocí hodnota epidemického prahu není přesně známa. Hlavním kritériem, zda se jedná o epidemii či nikoli, je pak vzájemná epidemická souvislost jednotlivých případů nemoci. Rychlost šíření nemoci v populaci je závislá na původci nákazy, inkubační době nemoci a zejména na cestách přenosu.

Mezi nejzávažnější epidemie z pohledu dopadu a zátěže v populaci jsou epidemie způsobené mezilidským šířením. Nejvyšší nemocnosti v populaci je dosahováno při šíření respirační cestou, pomocí kapének obsahujících infekční agens, které se dostávají do okolí nemocného při mluvení, dýchání, kašláním a kýchním. Každá epidemie infekčního onemocnění je epidemickým procesem skládajícím se ze tří základních článků: zdroj nákazy, cesta přenosu a vnímavý jedinec.

V souvislosti s probíhající pandemií onemocnění COVID-19 a přijatými opatřeními k odvracení jejích bezprostředních dopadů na zdraví obyvatel České republiky se ukazuje, že mezi nejdůležitější nástroje, jak ovlivnit vzniklou epidemii a zastavit její nekontrolovatelné šíření, je ovlivnit tyto jednotlivé články epidemického procesu. Zdroj nákazy lze izolovat a léčit, cestu přenosu přerušit a vnímavého jedince chránit, například karanténními opatřeními či očkováním, které v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19 však není k dispozici.

Při epidemickém šíření infekčního onemocnění hrozí riziko, že bez přijetí ochranných či mimořádných opatření dojde k nekontrolovatelnému šíření infekce v populaci s možností vyčerpání kapacit zdravotnického systému vzhledem k možnostem izolace a léčby a v důsledku se zásadním dopadem do zdraví populace. Mezi nejvíce nebezpečné patří paralelní šíření, kdy jeden nemocný současně nakazí více než jednoho člověka a dochází tak k masivnímu šíření infekce v populaci.

Mezi klíčová opatření patří možnost účinného přerušení šíření nákazy mezi jednotlivci a v celé populaci (omezení shlukování, omezená poskytování vybraných služeb, používání ochranných a dezinfekčních prostředků).

Hlavním cílem opatření je přerušit souvislý epidemický proces a zastavit epidemii v co nejkratším čase a za co nejmenších ztrát lidských životů, za současné minimalizace negativních dopadů do ekonomiky (avšak s ohledem na primární cíl – zastavení epidemie). Toho lze dosáhnout omezením pohybu osob, omezením konání hromadných akcí, omezením provozování epidemiologicky závažných činností, používáním přiměřených osobních ochranných prostředků a zvýšenou dezinfekcí.

Opatření je společně s dalšími platnými opatřeními zaměřeno tak, aby byla zajištěna širší škála specifických opatření zohledňující i předběžnou opatrnost v souvislosti s dalším šířením onemocnění COVID-19.

Cílem vydávaných opatření je omezit vybrané činnosti nebo služby, kdy je toto omezení důležité zejména v případech mezilidsky přenosných infekčních onemocnění, jako je právě COVID-19. Při závažné infekci, která se přenáší cestou kontaminovaných kapének (aerosolu), je třeba předcházet koncentraci lidí zejména v uzavřeném prostoru, za případného stanovení dalších podmínek jejich setrvávání v takovém místě. Je proto potřebné použít nástroje, jak regulovat provoz v takových místech.

Stejně tak je nezbytné omezit nebo regulovat provozování veřejných činností a služeb spojených s vyšší produkcí kapének a aerosolu, jako jsou bazény, koupaliště, společné sprchy, sauny, wellness centra. Při nákazách přenášených respirační cestou je nezbytné kontrolovat místa s velkým nahromaděním osob, při kterém je daleko snazší přenos nákazy. Tím spíše toto pak platí v případě činností epidemiologicky závažných, jako jsou kadeřnictví,

pedikúra, manikúra nebo solárium či kosmetické nebo masérské služby.

S ohledem na výše uvedené principy vedoucí k zamezení či eliminaci onemocnění COVID-19 je též na místě zakázat nebo omezit pořádání veřejných nebo soukromých akcí. Během epidemie totiž patří mezi základní protiepidemická opatření přerušování cesty přenosu nákazy v populaci. Největší význam má toto opatření u nálezů přenášených vzdušnou cestou nebo přímým kontaktem. Omezení pohybu a shromažďování se ukázaly jako efektivní nástroj kontroly epidemie COVID-19, pokud je přijat co nejdříve po vypuknutí epidemie.

Cílem tohoto opatření je provést kroky nezbytné k dalšímu zpomalení šíření nemoci COVID-19, dále zplošťovat křivku počtu osob nakažených koronavirem SARS-CoV-2, který způsobuje respirační onemocnění COVID-19, v České republice, a tím předejít přetížení až zhroucení zdravotního systému tak, jak k tomu došlo či dochází v zemích, v nichž nebyla včas přijata odpovídající opatření (tj. v čínském Wu-chanu, v Itálii, Španělsku, Francii, Velké Británii nebo některých částech USA, zejména New Yorku) a naopak pokračovat v nastavených uvolňovacích opatřeních. Zploštění křivky počtu osob nakažených koronavirem SARS-CoV-2 má za cíl při současném stavu poznání docílit tří zcela zásadních pozitivních efektů:

- Zabránit přeplnění kapacity nemocnic. To má umožnit jak zachování nezbytné zdravotní péče ve vztahu k pacientům, kteří nejsou nakaženi koronavirem SARS-CoV-2, tak ve vztahu k pacientům s onemocněním COVID-19, kteří potřebují hospitalizaci. Cílem je zachovat smrtnost, tak jak se to v České republice zatím daří, v rozsahu cca 2–3 %, aniž by došlo k jejímu nárůstu na celosvětový průměr dosahující téměř 7 %, nebo dokonce na 10 a více procent, jako tomu je v současnosti zejména ve Francii (zde smrtnost již dokonce dosahuje téměř 18 %), Nizozemsku, Belgii, Španělsku, Itálii nebo Velké Británii. Závažný stav vyžadující hospitalizaci se přitom dle Státního zdravotního ústavu, vycházejícího z dat a analýz Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí, může objevit u více než 30 % infikovaných, z toho v širším průměru přinejmenším téměř 2,5 % infikovaných (ale spíše podstatně více) připadá na pacienty v kritickém stavu. Nekontrolované šíření epidemie přitom může v krátkém horizontu několika měsíců zasáhnout až vyšší desítky procent populace.
- Zabránit explozivnímu rozšíření onemocnění COVID-19, při němž by ve zvýšené míře docházelo (a) k šíření agresivnějších typů koronaviru SARS-CoV-2 a (b) k vyšším koncentracím koronaviru SARS-CoV-2 v těle. Vyšší koncentrace koronaviru SARS-CoV-2 v těle a přítomnost jeho agresivnějších typů přitom při zohlednění současných vědeckých poznatků vede k většímu rozsahu zdravotních komplikací nakažených osob a k vyšší smrtnosti.
- Snížit smrtnost a četnost těžkých průběhů infekce, protože postupem doby budou vzrůstat znalosti o chování koronaviru SARS-CoV-2 a o metodách léčby infekce a zmírnění jejích následků. Nakonec by mělo dojít k vyvinutí léků nebo vakcín. Je přitom obecně známo, že již nyní dochází k experimentálním pokusům léčby různými typy antivirotik (např. remdesivir nebo hydroxychlorochin), a že v některých případech taková léčba vykazuje určité výsledky.

Pokud by nebyla realizována žádná mimořádná opatření, nelze s ohledem na shora uvedené skutečnosti důvodně vyloučit, že by celkový počet nakažených v ČR mohl dosáhnout milionů osob, přičemž u statisíců osob by nemoc mohla vyžadovat hospitalizaci (kdy nezanedbatelný počet hospitalizovaných může dle stávajících poznatků vyžadovat náročnou intenzivní péči). Za oběť nákazy by tak mohly padnout desítky tisíc osob. Takové počty by zdravotnický systém ČR (a ostatně ani zdravotnický systém žádného jiného státu) nezvládl, a to i vzhledem k počtu lůžek intenzivní péče pro dospělé pacienty (tedy na ARO a JIP) a počtu ventilátorů pro dospělé, z kterýchžto kapacit je navíc část obsazena pacienty s jinými onemocněními, a pro koronavirové pacienty jich tak lze stále vyčlenit pouze část.

Při překročení dostupného počtu lůžek intenzivní péče a plicních ventilátorů by se začal dramaticky zvyšovat počet obětí, který by v případě explozivního šíření infekce i při značně konzervativních odhadech mohl dosáhnout řádu stovek tisíc obyvatel ČR, přičemž by se nejednalo pouze o seniory.

Obdobná opatření, jaká jsou přijata v České republice, byla a jsou postupně přijímána i vládami jiných států. Je nutné zdůraznit, že některé země z počátku zvolily méně přísné kroky a opatření. Postupem času se ovšem ukázalo, že taková méně přísná opatření prakticky téměř nikde nefungují. Tyto vlády postupně zpříšňovaly svá opatření. Ukazuje se však, že dopad na obyvatelstvo je v takových případech horší než okamžité zavedení relativně přísnějších opatření, ke kterému došlo v České republice. Nejenže totiž počáteční mírnější přístup vede k explozivnímu rozšíření nemoci COVID-19 (viz příklady Švédska, Nizozemska, Španělska, Itálie, Velké Británie a USA) a ke ztrátám na životech prozatím v řádu tisíců až desetitisíců v jednotlivých zemích, ale nakonec vede ke stejně přísným, nebo ještě přísnějším opatřením, než byl zvolen v České republice.

Rozdílný přístup jednotlivých vlád je způsoben zejména tím, že o koronaviru SARS-CoV-2, jeho přesných vlastnostech a charakteristikách, jakož i o detailech jeho šíření a přenosu nebyly k datu vyhlášení jednotlivých opatření a ani dosud nejsou dostatečné informace. Různá opatření vlád jednotlivých zemí jsou činěna v dobré víře a se zohledněním všech dostupných informací. V průběhu pandemie nicméně prakticky všechny země západní civilizace dotčené šířením onemocnění COVID-19 postupně přistoupily ke stejným krokům jako Česká republika (tj. k vyhlášení nouzového stavu, k omezení pohybu a vstupu cizinců, k omezením maloobchodních prodejí atd.), i když v detailech se mohou přístupy jednotlivých zemí odlišovat.

Míra nejistoty a vyšší míra rizika související s epidemií COVID-19 je způsobena i tím, že se vir postupně vyvíjí a mutuje, což mění jeho vlastnosti. Genetická informace koronavirů je totiž ve srovnání s jinými viry poměrně proměnlivá, což je jedním z důvodů selekcí různých variant viru. Zároveň se dynamicky mění rovněž poznatky o koronaviru SARS-CoV-2 a jeho vlastnostech.

Dostupné empirické údaje nicméně i tak dokládají, že nerestriktivní přístup vede k výrazně závažnějším nepříznivým následkům než přijetí omezení. Nad rámec shora uvedených zemí je typickým příkladem dosud benevolentní Švédsko, které má dle dostupných dat již více než trojnásobný počet nakažených oproti České republice, a to při více než dvanáctinásobném počtu úmrtí (zatímco počet obyvatel Švédska a ČR je téměř shodný).

Dostupná, zejména mezinárodní, srovnání dokládají, že strategie přijatá v České republice byla a je správná a přiměřená. V zásadě jedině aktivní a veřejnými orgány vymáhaná strategie společenského odstupu totiž vede ke snižování reprodukčního čísla nemoci COVID-19 a k získání kontroly nad jejím šířením, resp. k předejití explozivního šíření. Takové explozivní šíření zaznamenává na rozdíl od České republiky celá řada zemí, a to v čele s těmi, které otálely s přijetím omezení volného pohybu a veřejného setkávání.

Možné náhlé uvolnění přijatých opatření by mohlo mít nedozírné následky a v krajním případě vést až k úplnému zmaření příznivých výsledků, které byly v boji s onemocněním COVID-19 v České republice dosud dosaženy.

Od masového rozšíření viru SARS-CoV-2 a propuknutí globální pandemie onemocnění COVID-19 došlo v průběhu jen několika málo dní k bezprecedentnímu zastavení

celosvětového pohybu osob. Většina zemí světa zavedla více či méně přísná omezení vstupu na svá území. Valná většina zemí vstup omezila pouze na nezbytné cesty (návrat domů občanům a cizincům s povoleným pobytem, mezinárodní dopravu, slučování rodin a přeshraniční pracovníky). Celá Evropská unie na tento postup reagovala 16. 3. 2020 koordinovaným zavedením celoplošného zákazu vstupu do Evropské unie ze třetích zemí se stanovenými výjimkami.¹ Tento zákaz byl následně prodloužen prozatím do 15. 6. 2020.

I členské státy Evropské unie postupně navzájem zavedly zdravotní a následně většina i hraniční kontroly pro vstup na svá území, které omezují vstup pouze pro vybrané kategorie. Znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích v tuto chvíli oficiálně notifikovalo 18 členských států Schengenského prostoru (z celkových 26) s tím, že řada dalších členských států Evropské unie a Schengenského prostoru zavedla další omezující opatření pro vstup. V rámci debaty v Evropské unii bylo doporučeno zajistit volný pohyb osob obdobným kategoriím jako v případě vstupu ze zemí mimo Evropskou unii a dále zajistit volný pohyb pracovníků ve vyjmenovaných sektorech.²

Česká republika se od počátku svými přijatými opatřeními omezujícími vstup nijak nevyvíkala světovému ani evropskému průměru. Národní i evropské předpisy umožňují nastavit pravidla pro vstup v návaznosti na opatření proti zavlečení infekčních onemocnění ze zahraničí (§ 68 zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví). V reakci na příznivý vývoj epidemie začala Česká republika mezi prvními v rámci Evropské unie přijímat postupná uvolňovací opatření.

Uvolňování v oblasti cestování je tedy velmi obezřetné a soustřeďuje se na skutečně nezbytné důvody přicestování na území, u kterých lze akceptovat rizika spojená s možným zavlečením a způsobením případné další vlny onemocnění.

Mezi toto nezbytné cestování se dosud řadily tyto oblasti nebo profese:

- repatriace (v České republice uskutečňováno formou rozsáhlé repatriační akce od 14. 3. 2020 do 14. 4. 2020),
- mezinárodní doprava,
- diplomaté a úředníci vysláni k plnění služebních úkolů,
- servis kritické infrastruktury,
- sloučení rodiny,
- přeshraniční pracovníci,
- sezónní pracovníci v zemědělství,
- zdravotní personál a personál v sociálních službách.

Další rozvolňování je tedy v principu nastaveno na základě omezení míry rizika na straně jedné (požadavek negativního testu PCR na SARS-CoV-2) a na základě nezbytnosti přicestování na straně druhé.

Evropská unie se na Evropské radě 23. 4. 2020 dohodla na maximální koordinaci rušení opatření proti šíření COVIDu-19 na základě společného evropského plánu (Joint European

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0115&from=EN>

² [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020XC0330\(03\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020XC0330(03)&from=EN)

Roadmap).³ Hlavní premisou pro přeshraniční režim je nejprve postupně uvolnit opatření na vnitřních hranicích a poté až na hranicích vnějších. Evropská komise v tomto ohledu představila dne 13. dubna konkrétnější vodítka pro další postup v případě vnitřních hranic, který volá po uvolňování založeném na fázích, tj. uvolňování opatření mezi regiony či členskými státy, kde je obdobná epidemiologická situace a jsou prováděna nutná zdravotní a hygienická opatření. Jakékoliv uvolňování by mělo být koordinováno a řídit se třemi hlavními kritérii (epidemiologický vývoj; ochranná opatření, včetně „*social distancing*“; a ekonomické a společenské dopady). Priorita při uvolňování by měla být dána cestování za účelem vykování profese a z rodinných důvodů. Evropská komise také doporučuje možnost nahradit plošné kontroly na hranicích cílenými, resp. namátkovými.⁴ Ve vztahu k vnějším hranicím (cestování ze zemí mimo Evropskou unii) se doporučuje nadále toto cestování omezit pouze na nezbytné cesty s ohledem na riziko druhé vlny onemocnění.

Znovuobnovení možnosti vstupu v rámci Evropské unie tedy v tuto chvíli je nastaveno v souladu s doporučeními Evropské unie pouze na:

- sloučení rodiny a krátkodobé návštěvy širší rodiny nebo druha/družky,
- ekonomické činnosti
 - o obchodní cesty do 72 hodin s podmínkou negativního testu (platí i pro cizince s přiznaným postavením dlouhodobě pobývajícího rezidenta jiným členským státem EU),
 - o noví pracovníci z členských zemí Evropské unie za podmínky testu v zahraničí, nebo ve výjimečných případech testu na území České republiky,
 - o přeshraniční pracovníci ze sousedních zemí s podmínkou pravidelného testování jednou za 30 dní,
- studium
 - o přeshraniční žáky a studenty ze sousedních zemí za podmínky pravidelného testování jednou za 30 dní,
 - o noví studenti z členských zemí Evropské unie za podmínky testu v zahraničí, nebo ve výjimečných případech testu na území,
- nově se zavádí preferenční režim pro občany určitých zemí na základě reciprocity pro cesty nepřesahující 48 hodin.

Znovuzavedení možnosti vstupu ze třetích zemí je nyní navrhováno tak, aby bylo v maximální míře v souladu s doporučením Evropské komise, které potvrdily závěry Evropské rady.

Opatření pro účely cestování ze třetích zemí je nicméně kompletně vázáno na podmínku negativního testu na SARS-CoV-2 před přicestováním. Ve výjimečných případech lze test uskutečnit až na území České republiky.

Zároveň nadále platí jak pro cizince, tak i pro navracející se české občany omezení volného pohybu na území České republiky, 14 dní po návratu ze zahraničí. Každá osoba, která na území České republiky, vstoupí přes hranice (bez ohledu zda s testem či bez něj) a které nebude nařízena karanténa, musí dodržet pravidla omezeného volného pohybu osob (tedy

3

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/joint_eu_roadmap_lifting_covid19_containment_measures_cs.pdf

⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication_freemovement.pdf

pohyb na území pouze z předem vymezených důvodů). I v tomto případě je hlavním důvodem zejména nepřesnost testování a s tím spojená nutnost omezení rizika přenosu po inkubační dobu.

Aby byla Česká republika připravena na postupné další uvolňování, je v předloženém materiálu navrženo pokračovat ve správních řízeních, u kterých lze očekávat další postupné rozvolňování a u kterých je to s ohledem na situaci v jednotlivých zemích možné.

Rozvolňování v oblasti krátkodobých pobytů (turistika) je nyní předmětem koordinace v rámci Evropské unie a bilaterálních jednání, zejména z důvodu tlaku členských států, pro které je turismus klíčovou ekonomickou oblastí. Evropská komise ve svých vodítcích z 13. 5. 2020 doporučuje možné obnovení turistických aktivit až na základě zvážení a provádění řady opatření, jako např. nízký počet nakažených osob, dostatečné zdravotní kapacity, silný monitoring, testovací kapacity či koordinace a komunikace.

Vzhledem k příznivé a stabilizované epidemiologické situaci v Maďarsku, v Německu, v Rakousku a na Slovensku, na rozdíl od ostatních okolních zemí, se od 5. června 2020 umožňuje občanům Evropské unie s vydaným potvrzením o přechodném pobytu nebo s trvalým pobytem v Maďarsku, v Německu, v Rakousku nebo na Slovensku a cizincům s přiznaným postavením dlouhodobě pobývajících rezidenta Maďarskem, Německem, Rakouskem nebo Slovenskem, kteří překročí státní hranici mezi Českem a Německem, Rakouskem nebo Slovenskem, vstoupit na území České republiky bez povinnosti doložit negativní výsledek testu na SARS-CoV-2.

Obdobně se pak umožňuje občanům České republiky, občanům Evropské unie s přechodným pobytem nad 90 dnů nebo trvalým pobytem na území České republiky a cizincům s přiznaným postavením dlouhodobě pobývajících rezidenta Českou republikou, kteří se vrátili z pobytu pouze v Maďarsku, v Německu, v Rakousku nebo na Slovensku přes státní hranici mezi Českem a Německem, Rakouskem nebo Slovenskem, také vstoupit na území České republiky bez povinnosti doložit negativní výsledek testu na SARS-CoV-2, resp. bez povinnosti karantény. Totéž se týká občanů České republiky, kteří prokážou, že mají bydliště v Maďarsku, v Německu, v Rakousku nebo na Slovensku a vstoupili z Maďarska, z Německa, z Rakouska nebo ze Slovenska přes státní hranici mezi Českem a Německem, Rakouskem nebo Slovenskem.

Ochranné opatření navazuje na ochranné opatření č.j.: MZDR 20599/2020-6/MIN/KAN, ze dne 3. června 2020, které se tímto ruší.

Mgr. et Mgr. Adam Vojtěch, MHA
Minister for Health

Signed electronically